

Po'ia acésta ese totu a opt'a di — dar prenumeratiunile se primescu in tote dilele.

Pretulu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. pe trei lune 1 fl. 50. cr.; pentru alte tieri: pe anu 7 fl. 20 cr. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr.

Tote siodienele si bani de prenumeratiune sunt de a tramite la Redactiune: Strat'a lui Leopoldu Nr. 33.

Fetele bogate.

Cislaitana, translaitana,
Dóue fete de o mama,
Dóue fete de-o faptura,
De-o potriua la statura,
Ele-asié s'au totu falitu,
Cumca multu au moscenitu,
Si asié se totu falescu
Cumca totu se 'navutiescu.

Eu facui cam intrebare
Despre-averea loru cea mare,
Si unu domnu pré invetiatu
Aste mi le-a insíratu:
„Sumetia, falosia,
Detoria — nu se scie,
Ingamfare, maltratate,
Apesare, sugrumare,
Monopolu si traficare,
Stémpa, dare peste dare,
Titluri, orduri, cruci, servagiu,
Subventiuni si apanagiu,
Casamate si casarme,
Tunuri, puscii, totu felu de arme,
Arme bine ghintuite,
Cu bani buni bine platite,
Libertáti, constitutiuni,
Vórbe góle si mintiuni — — —“

Domnulu meu celu invetiatu
Totu ar fi mai insíratu,
Inse-acolo l'am lasatu,
Cá-ci simtiam cum peru 'n capu
Ca de spaima s'a scolatu.

Cislaitana, translaitana,
Dóue fete de o mama,
Sunt bogate-abunaséma!

Gur'a Satului.

Gur'a Satului la monumentulu lui I. Buteanu.

Eu am totu audítu, cá déca caletoresci si in caletoria te intelnesci cu popa, séu ti-iese cineva cu vasu golu in cale, diu'a aceea nu ai norocu, chiar de ai fi deachistu. Inse eu nu am creditu pana in diu'a de astadi. Astadi? Credu! — Voiu spune pentru ce.

Odihneam la umbr'a, ce mi-intinse goronulu lui Hori'a. Audíti! eram la unu locu sacru! Anim'a mea batea mai ferbinte si ventulu mi-para ca sioptesce numele aceluia, care si-a sacratu viét'a prentu natiunea sa.

Pe candu meditam despre trecutul nostru si me simtiam fericitu, cá sum romanu, unu tieranu, cantandu hor'a lui Buteanu, apoi alui Solomonu si Iancu, me tredí din meditatiuni.

Mi-para ca am picatu din ceriu, pentru cá mai inainte eram dusu si meditam despre martirii romanimii, éra dupa desceptare me aflai pe acestu pamentu — plinu de renegati.

Ca fulgerulu mi-trech prin minte, cá adi va fi ridicarea monumentulu I. Buteanu; pentru aceea dara, si nutritu de o sperantia a poté salutá acolo cátu de multi romani, grabii dupa calaria si nu me oprii pana la crism'a de la Gur'a Hontului. — Pe drumu intalni inca cáti-va fartati.

Mi-legu calari'a de unu stelpu de gardu si intrai cu ceialati in crisma. Dar aice unde sé affii vr'unu sufletu de omv afara de unu jidanu. La inceputu am cugetatu, cá multímea s'a si apucatu de ceremonia, inse audíi de la crismariu, cá inca nu a sositu nimene.

Ore unde potu intardíá — cugetam eu? M'am pusu dara pe asteptate, cugetendu cá de nu voru veni din comitate mai indepartate, dar celu pucinu din comitatulu Aradului voru veni cáti numai simtiescu romanesce. Inse tote in dar.

Asteptu o óra, asteptu dóue, bate si a trei'a — nici unu sufletu de omu. Cine scie, óre nu am smintitu diu'a? — Dar nu se póte, cá dóra apriatu se vede in calindariulu meu 10 sept. Apoi terminulu a fostu pe atunci.

Intre aceste sosira zarandani cu vr'o 14 carutie, — in urma la 11 óre veni dlu Pascutiú — singuru, apoi mai tardíu resarira ca prin minune inca doi (!!) aradani. Alti aradani nu venira! Pe semne s'au temutu, cá se voru compromite. Eu vediendu acésta insufletíre mare, si mai alesu „salutárele fratiesci“ — o luai pe picioru.

Patieniele lui Pacala de asta-véra.

I.

Ne mai potendu suferi caldur'a mare, intr'o di m'am socotitu, câ încâtr'o sê pornescu ?

Atunci mi-se desceptă poft'a ca sê-mi facu placeri boieresci, si numai decâtu — ca unulu care n'are stare — am plecatu in lumea mare, ca unu perde-véra am trecutu nôue-atare, si curendu ca unu voinicasiu, am ajunsu — la *Buziasiu*.

Buziasiuu me rogu e alu doile locu de bâi in Banatu, Mehadi'a o cunósce tôte lumea civilisata, adeca aceia cari pricepu cartea si — cartile. — Buziasiuu dara se vede, câ trebuie, sê fia locu insemnatu si vestitu, cu tôte câ alu treile locu de bâi nici nu pré este, si déca este, lumea civilisata n'are scire despre alte bâi banatiene.

Sub bâi — voiescu ca sê se intieléga scaldele. La Buziasiu sunt calde calde, unde adeseori se in-templa, câ scaldatorulu se si arde, mai alesu déca cade in curs'a vre unei nimfe fara de mila.

Sunt apoi si calde reci, cari descépta animele seci, aci apoi poti sê-ti petreci — ca turculu intre greci. Candu am ajunsu la bâi, abié m'am coboritu din caru, numai decâtu a venitu naintea mea unu mosiu betranu si mi se recomandă ca doftoru; oră chiaru bine beutu, si mi se imbiă sê me vindece, eu inse ne potendu suferi nici ómenii betîvi, nici omoritorii de ómeni, numai de câtu i-am dîsu: Doftore vindeca-te pe tine si n'avé grigea de mine, câ-ci inca nu mi-am uritu dîlele. Elu inse sciu câ nu a luatú lécurile sale, câ-ci abunaséma n'aru fi ajunsu dîlele betranetieloru.

Dupa ce am facutu o scaldá caldă, facui o pre-umblare prin parcu, ca sê affu vre unu cunoscutu; inse n'am aflu fatia cunoscută, deci me dusei la cartiru, unde scotiendu din straitia merindele mele, mancai bine si beui si mai bine, inse n'am beutu din straitia, ei din draguti'a mea de plosca, apoi fiindu si cam obositu, m'am culcatu sê mai odihnéscă bietele ósele mele si eu cu ele.

Abié mi-am inchisu ochii bate cineva la usia, cum audu acést'a, plesindu de bucuria si voia buna ca toti ómenii somnurosi candu i scornesce cineva din culcasiu, me scolai sê deschidu usi'a, totu de odata sê vedu persón'a dragalasia, carea mi-face ată-t'a placere, — candu deschidu — intra unu tineru.

— Ce vrei, ce cauti? — strigai cu fragedîme si uitandu-me totu de odata sê punu man'a pe vre-unu bastonu, séu mai bine dîsu pe-o bóta sanetósa.

— Me rogu de iertare, — nu mai siede aice coconiti'a Militi'a? — dîse tinerulu meu.

— Acusia te melitii eu de te saturi a umblá dupa Militie . . . . dîsei eu si luai bastonulu meu in mana, dar cavalerulu o luá la sanetósa.

Me culcai dupa acést'a si am dormitu nitielu, atunci éra bate cineva, eu éra saru cu bucuria.

Unu altu craisoru statea naintea mea.

— Me rogu e a casa coconiti'a Militia?

— Da, e a casa — dîsei eu — poftimu numai mai innuntru câ-ci écat'o e aici, in cotu si aretai la o bóta grósa nodurósa, craisorulu inse abié ochiá meliti'a mea, ca din pusca o tulí la fuga, fugea seraculu mancandu pamentulu.

Mai vre-o doi trei voinicele de acestia mi-facura bucuri'a de a-i indrumá la coconiti'a Militi'a, — apoi in fine ne mai potendu stá a casa me dusei in parcu si beui unu pocelu de apa de la isvoru.

Am beutu fôrte cu sete, dar candu luai pocelulu de la gura, vai, ce amaratiune si grétia am mai simtitu.

— Tu féta, dar ce apa e ast'a?!

— Ast'a-e apa pentru femei.

— Apoi de ce mi'ai datu, eu dóra nu-su femeia?

— Déca ai cerutu — ti-am datu.

Vai, de mine, totu tremuram de necasu, ap'a facea resmeritia, pare câ miscă ceva in stomacu, vai, vai, n'am potutu remané a casa.

M'am dusu iute la cartiru si m'am culcatu ca morbosu, cum am adormitu, am visatu câ umblu intr'o padure cu isvóre multe, a colo veniau muieri si ómeni cari se puneau la isvóre, si cum inghitiau ap'a muierile se prefaceau gaini, gasce, chiurci, pauni si éra barbatii cocosi, tutcani, porci, lupi si totu felulu de jigani.

Mi-facui cruce si iute m'am desceptatu de frica.

Toc! toc! to! — bate cineva la usia.

Eu deschidu, unu servitoriu imbracatu sta naintea mea cu mai multe bilete, dintre cari unulu mi-lu intinse mic dicendu:

— Ast'a me rogu e pentru stimat'a dómna —

— Nici o dómna nu e aici, — dîsei eu si in-chisei usi'a.

Nu multu dupa acést'a éra vine servitorulu si cam cu restitele mi-díce, câ aci la numerulu 24 e insemnata Dómn'a *Pacala Per-de-Véra* si are sê solvés-ca Cur-Taxe 2 fl., pentru acést'a mi-a trimisu cuit'a.

Iau cuit'a si intr'adeveru vedu, câ eu trebuie sê fiu dómn'a Pacala si scosei iute doi fiorini din prachsia.

Servitoriulu se duse de pe capu, inse veni spaim'a grozava, mi-adusei aminte de cele ce am patitu cu craisorii coconitiei militi'a, apoi de paharulu de apa, apoi de visulu celu ciudatu cu jiganiile, si acu-ma chiaru scrisu negru pe albu vediendu, câ sum chiaru dómna, asié cugetam câ nu in taina se díce, câ bâile de la Buziasiu sunt pentru femei, câ-ci eu numai ce mi-am pusu piciorulu pe loculu acést'a si indata din barbitu m'am facutu femei'a.

Dómne feresce si apera, ce a trebuitu sê mai patiescu, eu Pacala sê fiu atátu de pacalitu, apoi inca a trebui sê me si maritu, inse cum me voiu maritá candu — n'am mii de fiorini?!

Astfelu de cugete me cuprinsera si mai gata o septemana me credeam femeia, inca — mi-veni gándulu si de maritu, pana candu intr'o sambeta venindu barbierulu sê me rada, m'am desceptatu éra câ sum Pacala; dieu siodu lucru, pana am fostu cu barba, me credeam femeia si dupa ce barbierulu mi-a rasu barb'a, m'am desceptatu câ sum *barbatu*!

Asta data inse credu câ va fi destulu, de-aci incolo apoi vinu siodieniele ale mari.

Pacala.